

BESZÁMOLÓ

Magyar Iskolaválasztási Program

2023

Általános programismertető

A Rákóczi Szövetség Magyar Iskolaválasztási Programját 2004-ben indította. A Program a Felvidék egyes településein indult el, majd fokozatosan bővült. 2010-re lefedte a teljes Felvidéket, majd 2012-ben kezdetét vette új területek bevonása a partiumi Bihar megyével, majd pedig Kárpátalja és Vajdaság szórványterületeivel. A program azóta is folyamatosan bővül. 2017 óta Kárpátalja egész területét lefedi, valamint további erdélyi és partiumi térségekkel bővült a Magyar Iskolaválasztási Program az elmúlt években. Mostanra a fentiekén túl a Program jelen van a Vajdaság teljes területén, Csángóföldön, Arad, Beszterce-Naszód, Brassó, Fehér, Hunyad, Kolozs, Krassó-Szörény, Maros, Máramaros, Szatmár, Szeben, Szilágy, Temes megyékben.

A Magyar Iskolaválasztási Program első elindított programeleme, az akkor még Beiratkozási Program néven ismerté vált ösztöndíj program volt (Magyar Iskolakezdők Köszöntése). A Program elindításának eredőjeként azon tendencia nevezhető meg, hogy a 2000-es évek elején a felvidéki magyar családok közel 30%-a államnyelvű iskolát választott gyermekének. Ezen a szemléletmódon volt hivatott változtatni a Szövetség ösztöndíj programja, mellyel a szülőket a magyar tannyelvű iskola választására próbálta kapacitálni. A program sikerét mutatja az a trendváltozás, hogy a Felvidéken és más, a Program által érintett régiókban is megállt a magyar iskolát választó gyermekek számának csökkenése és több éves stagnálás után arról tudunk beszámolni, hogy egyes régiókban a magyar iskolát választók száma növekedést mutat. A Felvidékről elmondható, hogy míg a 2000-es évek elején a szülők 30%-a döntött államnyelvű oktatás mellett, addig mára ez a szám 13-16% között mozog.

A Magyar Iskolaválasztási Program további két programeleme – Gólyahír Program, Magyar Iskolaválasztási Kampány – kiegészülve az óvodapedagógus és tanító találkozókkal, az elmúlt években került kialakításra, hiszen azt gondoljuk, hogy a családokat minél korábban és minél színesebb módon, a lehető legtöbb fórumon kell megszólítanunk a magyar iskola választása érdekében. Az iskolaválasztási kampány keretében a járvány előtti évek tapasztalatai alapján nagyszabású családi ovis napokat szerveztünk a Kárpát-medence több külföldi településén.

A 2022 szeptemberében elindult felvidéki iskolabusz hálózatunk beváltotta a hozzá fűzött reményeket. Az iskolabuszok 2022-ben mintegy 30%-os bővülést idéztek elő a 15 felvidéki szórványban és nyelvhatáron működő magyar intézmény iskolakezdőinek számában. Az eredményeket sikerült 2023-ban is megőrizni és az iskolabusz hálózat kiterjedhetett az erdélyi szórvány 34 magyar iskolájára, ahová 38 iskolabusz érkezett az augusztus végi budapesti ünnepélyes átadóról. Örömteli, hogy az erdélyi szórvány iskolákat is hatékonyan szolgálja az iskolabusz hálózat, amit az iskolakezdők számai is visszaigazolnak. 58 iskolabuszunk naponta 48 településen, 53 iskola közel 800 kisdíákjának segít eljutni magyar iskolába.

A Rákóczi Szövetség külön köszönettel tartozik a Magyar Iskolaválasztási Program hatékony megvalósításában segítséget nyújtó partnereinek, különös tekintettel Partiumban és Erdélyben a főtanfelügyelő-helyetteseknek és aktív pedagógusoknak, az Iskola Alapítványnak, Délvidéken a Magyar Nemzeti Tanácsnak, Felvidéken a Rákóczi Hálózat tagjainak (Város és Vidéke Céllapok) és a kárpátaljai járási partnereknek. Partnereink áldozatos munkáját és működését minden évben igyekszünk lehetőségeinkhez mérten támogatások különböző formáival megköszönni, hiszen tudjuk és tapasztaltuk is, hogy segítő közreműködésük elengedhetetlenül szükséges a Program sikeres lebonyolításához.

Gólyahír Program

A Program első eleme a Gólyahír Program, mely azon magyar, illetve vegyesházasságok családait szólítja meg, ahol gyermek születik az év folyamán. A Rákóczi Szövetség határon túli partnereink segítségével egy Első könyvem című babanaplóval gratulál a szülőknek családjuk bővüléséhez. A program célja kettős. Egyrészt figyelemfelhívás az anyanyelvhasználat fontosságára, másrészt egy szinte azonnali, közvetlen gratuláció a magyar közösség részéről a gyermek születése okán. A Gólyahír Programmal 2017 májusában bővült ki a Magyar Iskolaválasztási Program. A babanaplók 2023-ban 449 családhoz jutottak el helyi partnereinken keresztül a Programmal érintett területeken. A személyes találkozók az év folyamán fokozatosan lehetővé váltak, ám a korábban jól működő babanapló átadási fórumok újra indulásához idő szükséges.

Régió neve	2023
Dunaszerdahely és Vidéke	0
Érsekújvár és Vidéke	31
Fülek és Vidéke	0
Galánta és Vidéke	25
Gúta és Vidéke	78
Ipolyság és Vidéke	0
Kassa és Vidéke	1
Királyhelmece és Vidéke	0
Komárom és Vidéke	0
Léva és Vidéke	0
Losonc és Vidéke	0
Nagykapos és Vidéke	0
Nagykürtös és Vidéke	18
Nagymegyer és Vidéke	36
Nyitra és Vidéke	0
Párkány és Vidéke	30
Pozsony és Vidéke	0
Rimaszombat és Vidéke	21
Rozsnyó és Vidéke	0
Somorja és Vidéke	11
Szenc és Vidéke	25
Szepsi és Vidéke	0
Tornalja és Vidéke	96
Vágsellye és Vidéke	0
Zselíz és Vidéke	0
Beregszászi régió	0
Felső-Tisza-Vidék	0
Munkácsi és Szolyvai régió	0
Nagyszőlősi régió	0
Ungvári régió	0
Arad megye	31
Beszterce-Naszód megye	0
Bihar megye	29
Brassó megye	0
Csángóföld	0
Dés és Vidéke	0
Fehér megye	0

Hunyad megye	0
Kolozs megye	0
Krassó-Szörény megye	0
Maros megye	0
Máramaros megye	16
Máramarossziget és Vidéke	0
Szászrégen és Vidéke	0
Szatmár megye	0
Szeben megye	0
Szilágy megye	0
Temes megye	1
Torda és Vidéke	0
Várfalva és Vidéke	0
Vajdaság	0
Horvátország	0

Magyar Iskolaválasztási Kampány

A Program kampányának egyik fő eleme az Óvodai Program, melynek keretében magyar nagycsoportos óvodások (Felvidéken mindhárom óvodai évfolyam) vehetnek át egy ajándékot a Rákóczi Szövetség képviselőitől, valamint helyi partnereinktől. A Program célja a magyar iskolaválasztás népszerűsítése. A Program területi lefedettsége a Gólyahír Programéval megegyező. Az Óvodai Program 2012-ben került elindításra. Az érintettek körét a magyar óvodák, illetve a többségi óvodák magyar gyermekei képezik, valamint megajándékozásra kerülnek azok a magyar gyermekek is, akik az óvodában nem jelennek meg, de a helyi közösség tudomással bír róluk.

A gyermekeket Mikulás és karácsony közeledtével megörvendezettő karácsonyi ajándékok novemberben kiszállításra kerültek a Kárpát-medencében. 2023-ban mintegy 20 ezer külföldi magyar óvodásnak küldtünk karácsonyi ajándékot, egy szép mesekönyvet és édességet a magyar iskolaválasztásra bátorító levelünkkel együtt. A felvidéken és Horvátországban, a magyar óvodákat látogató közel 13 000 óvodást, Erdélybe mintegy 5000, Kárpátalján és Vajdaságban 1500 – 1500 nagycsoportos gyermeket ajándékozott meg a Rákóczi Szövetség.

Az érintett gyermekek száma a 2019-es Programban kb. 18 666 gyermek

Az érintett gyermekek száma a 2020-as Programban kb. 19 835 gyermek

Az érintett gyermekek száma a 2021-es Programban kb. 19 312 gyermek

Az érintett gyermekek száma a 2022-es Programban kb. 19 436 gyermek

Az érintett gyermekek száma a 2023-as Programban kb. 19 350 gyermek

Az érintett gyermekek száma a 2024-es Programban kb. 19 820 gyermek

Régió neve	Megajándékozott óvodások száma
Dunaszerdahely és Vidéke	1820
Érsekújvár és Vidéke	420
Fülek és Vidéke	300
Galánta és Vidéke	880
Gúta és Vidéke	410
Ipolyság és Vidéke	250
Kassa és Vidéke	150
Királyhelmec és Vidéke	750
Komárom és Vidéke	1150
Léva és Vidéke	80
Losonc és Vidéke	120

Nagykapos és Vidéke	410
Nagykürtös és Vidéke	230
Nagymegyer és Vidéke	680
Nyitra és Vidéke	80
Párkány és Vidéke	600
Pozsony és Vidéke	90
Rimaszombat és Vidéke	720
Rozsnyó és Vidéke	390
Somorja és Vidéke	720
Szenc és Vidéke	170
Szepsi és Vidéke	290
Tornalja és Vidéke	670
Vágsellye és Vidéke	270
Zselíz és Vidéke	330
Beregszászi régió	350
Felső-Tisza-Vidék	140
Munkácsi és Szolyvai régió	220
Nagyszőlősi régió	240
Ungvári régió	550
Arad megye	210
Beszterce-Naszód megye	100
Bihar megye	1200
Brassó megye	230
Csángóföld	140
Dés és Vidéke	50
Fehér megye	80
Hunyad megye	70
Kolozs megye	220
Krassó-Szörény megye	10
Maros megye	270
Máramaros megye	90
Máramarossziget és Vidéke	20
Szászrégen és Vidéke	90
Szatmár megye	1200
Szeben megye	20
Szilágy megye	480
Temes megye	190
Torda és Vidéke	40
Várfalva és Vidéke	30
Vajdaság	1500
Horvátország	100

Az átadásra kerülő ajándékok száma határon túli magyaroktól térségeként:

Terület	megajándékozott óvodások száma
Felvidék	11980
Kárpátalja	1500
Partium/Erdély - egyes területei	4740
Vajdaság	1500
Horvátország	100
ÖSSZESEN:	19820

Annak érdekében, hogy a karácsonyi készülődés a külhoni magyar óvodás gyermekek számára minél szebb és tartalmasabb lehessen, a Rákóczi Szövetség pályázatot hirdetett Magyar Iskolaválasztási Programja által érintett óvodák, óvodai csoportok karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódó foglalkozásainak támogatására. A pályázat arra irányult, hogy az óvodán belüli közösségi programokat – kézműves foglalkozások, mézeskalácssütés, adventi koszorú készítése, betlehemes játék, bábfoglalkozás... – felkarolja, a Rákóczi Szövetség karácsonyi ajándékainak átadását ünnepélyesebbé tegye.

Összesen 541 külhoni óvoda, óvodai csoport nyert támogatást, közülük 195 felvidéki, 43 kárpátaljai, 252 erdélyi, 50 vajdasági és 1 horvátországi.

A pályázaton 50 ezer forint keretösszegű támogatást igényelhettek a külhoni magyar óvodák. A kérelmeket a Szövetség honlapján november 24-ig nyújthatták be. A Rákóczi Szövetség kiemelten fontosnak tartja, hogy a magyar iskolaválasztásban és ezáltal magyar megmaradásban kulcsszerepet betöltő óvodákat támogassa és az ott dolgozó pedagógusok munkáját megbecsülje és megköszönje.

A korábbi évek hagyományait követve 2023 őszén Óvodapedagógus és Tanító Találkozót rendezett a Rákóczi Szövetség, a sátoraljaújhelyi Rákóczi Hotel, Tábor és Rendezvényközpontban. Az esemény november utolsó hétvégéjén valósult meg, ahol kárpátaljai és partiumi óvónőket láttunk vendégül. Hasonló hétvégi rendezvények lesznek 2024 január, február és március folyamán is több alkalommal a Kárpát-medence közel ezer magyar óvodapedagógusának és tanítójának. A találkozók legfontosabb célja, hogy kifejezze a külhoni magyar óvónők és tanítók megbecsülését, különös tekintettel a magyar iskolaválasztásban betöltött meghatározó szerepükre.

A rendezvények a szakmai és kulturális programok mellett kiemelt figyelmet fordítanak az emberi és intézményi kapcsolatépítésre. A 2023. évi események programjának részét képezték szakmai előadások, többek között a Debreceni Egyetem Gyermekevelési és Gyógynevelési- valamint a Zeneművészeti karának oktatói részéről. Előadást tartott Farkas Erika, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóságtól, Dankó Alíz, a Rongykyutya Könyvesbolt üzletvezetője, Kurucz Ádám, Latinovits-díjas versmondó, színész. Az ismerkedéssel töltött estét pedig tokaji bormustra színesítette.

A beiratkozási időszak kezdetén, tavasszal, mintegy 10 000, jó minőségű, külhoni magyar vállalkozótól beszerzett iskolatáska indult útjára, a Magyar Iskolaválasztási Programmal érintett közel 50 régióba, hogy a gyermekeket megörvendeztetve, a szülők iskolakezdéssel kapcsolatos kiadásait csökkentve, eszközként szolgáljon a magyar iskolák népszerűsítésében.

A program által érintett területeken 10 668 db táska került átadásra 2023 szeptemberében.

Terület	Készlet	Átadva	Maradt
Dunaszerdahely és Vidéke	439	425	14
Érsekújvár és Vidéke	124	94	30
Fülek és Vidéke	170	157	13
Galánta és Vidéke	241	216	25
Gúta és Vidéke	147	143	4
Ipolyság és Vidéke	96	79	17
Kassa és Vidéke	40	36	4
Királyhelmec és Vidéke	207	173	34
Komárom és Vidéke	413	407	6
Léva és Vidéke	20	12	8
Losonc és Vidéke	32	25	7
Nagykapos és Vidéke	199	183	16
Nagykürtös és Vidéke	48	45	3
Nagymegyer és Vidéke	199	158	41
Nyitra és Vidéke	19	18	1
Párkány és Vidéke	168	133	35

Pozsony és Vidéke	62	52	10
Rimaszombat és Vidéke	349	339	10
Rozsnyó és Vidéke	146	139	7
Somorja és Vidéke	150	150	0
Szenc és Vidéke	52	39	13
Szepsi és Vidéke	161	145	16
Tornalja és Vidéke	243	226	17
Vágsellye és Vidéke	100	100	0
Zselíz és Vidéke	63	48	15
Beregszászi régió	430	416	14
Felső-Tisza-Vidék	138	131	7
Munkács és Szolyvai régió	186	160	26
Nagyszőlősi régió	246	246	0
Ungvári régió	315		
Arad megye	160	152	8
Beszterce-Naszód megye	65	55	10
Bihar megye	1182	1077	105
Csángóföld	150	136	14
Dés és Vidéke	59	53	6
Fehér megye	64	54	10
Hunyad megye	48	26	22
Kolozs megye	185	183	2
Krassó-Szörény megye	9		
Maros megye	140	138	2
Máramaros megye	74	64	10
Máramarossziget és Vidéke	17	15	2
Szászrégen és Vidéke	100	95	5
Szatmár megye	1092	1023	69
Szeben megye	18	5	13
Szilágymegye	490	410	80
Temes megye	94	76	18
Torda és Vidéke	38	24	14
Vajdaság	1450	1450	0
Horvátország	30	30	0
összesen:	10668	9561	783

A tavaszi iskolaválasztáshoz közeledve a Rákóczi Szövetség családi ovis napot szervezett Sátoraljaújhelyen, Ipolyságon, Léván és Szádudvarnokon, együttműködve az iskolákkal, annak érdekében, hogy minél több család találkozhatson a magyar iskola nyújtotta előnyökkel, lehetőségekkel.

Iskolabusz Program

2022 tavaszán az iskolabuszok ígéretére alapozott kampány a 15 felvidéki szórványban és nyelvhatáron működő iskolában meghozta sikerét, hiszen 30%-kal több gyermeket írtattak be az első osztályba, mint az előző évek átlagában. A 2022-es eredményt 2023-ban is sikerült megőrizni. Bizonyosságot nyert, hogy a nyelvhatáron és a szórványban az iskolabuszok lehetőséget kínálnak a magyar, vagy a részben magyar családoknak a magyar iskolaválasztásra, még akkor is, ha azt a fizikai távolság miatt egyéb esetben nem tudnák megtenni.

Minden egyes iskolának, ahol működnek az iskolabuszok, megvan a külön története és a racionális oka, hogy miért éppen őket támogatjuk. Erdélyben 34 iskolához érkezett 38 iskolabusz,

olyan magyar iskolákhoz, amelyek egy-egy régióban a magyar nyelv és kultúra fennmaradásának, továbbadásának a mentsvárai.

Az elmúlt tíz év népszámlálási tendenciáiból jól kiolvasható, hogy a legnagyobb segítséget és odafigyelést a szórvány igényli. Ha a szórványban sikerül növelni vagy megőrizni az iskolakezdők számát, akkor nemcsak lesz kinek továbbadni a magyar nyelvet és kultúrát, de megmaradnak a magyar iskolák is, ami esélyt ad a közösség továbbélésére.

Kiemelt szempont volt, hogy csak olyan iskolákat támogassunk, ahol nem keltünk versenyt két közeli település magyar iskolája között és olyan iskolák kerültek a hálózatba, amelyek vonzáskörzetében még élnek magyarok. Így került az erdélyi listára Arad, Kisiratos, Kisjenő, Pécska, Zimándújfalu, Újszentes, Temesvár, Lugos, Petrozsény, Déva, Medgyes, Torockó, Székelykocsárd, Magyarpéterfalva, Bethlenszentmiklós, Nagyenyed, Brassó, Kőhalom, Négyfalu, Szászrégen, Beszterce, Körösfő, Torda, Dés, Máramarossziget, Nagybánya, Érmihályfalva, Nagyvárad, Köröstárkány és Nagyszalonta.

Valamennyi felsorolt település magyar iskolájában az iskolabuszok tavaszi ígéretének köszönhetően az előzetes várakozásokhoz képest több gyermeket írtak be az előkészítő évfolyamokba.

Az eredmények közül érdemes kiemelni Aradot, ahová két iskolabusz került. Az aradi magyar iskolákban szeptemberben 46 gyermek kezdte meg tanulmányait, ami réglátott, rekord magas szám. Hunyad megyében az egykor jelentős magyar lakossággal rendelkező iparvárosok közül Petrillán és Vulkánban már megszűnt a magyar oktatás, innét az iskolabusz összesen kilenc gyermek szállítását oldja meg a petrozsényi magyar iskolába, ami szintén létfontosságú a Hunyad megyei magyar oktatás fennmaradása szempontjából.

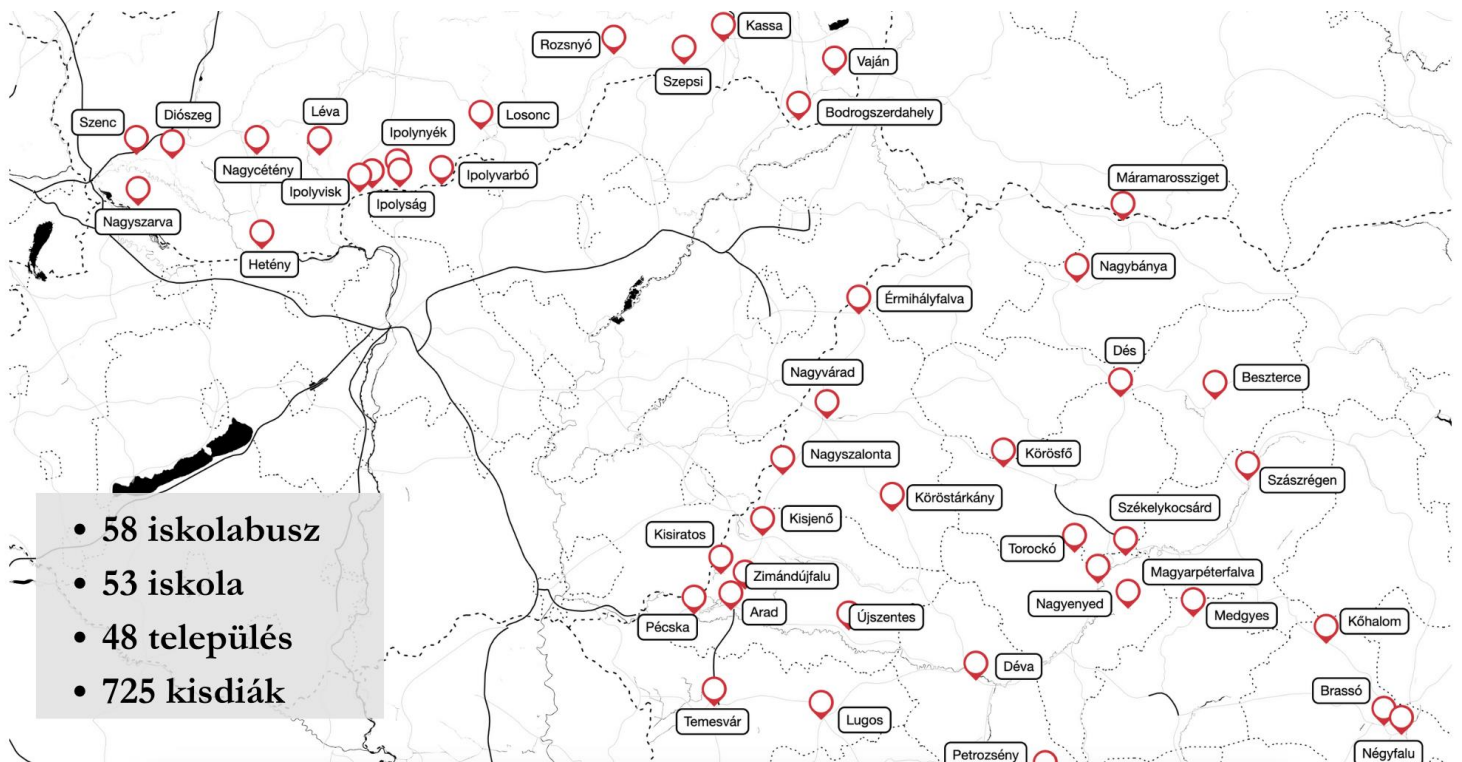
Szintén jelentős eredmény, hogy a belső-erdélyi szórványmagyarság központjai közül például Tordán és Besztercén sikerült stabilizálni az iskolakezdők számát, illetve ezen keresztül a magyar oktatás helyzetét: Tordatúr községből, ahol az utóbbi évtizedben a magyar iskola mellett a magyar óvodai csoportot is felszámolták, összesen 16 gyermek ingázik szeptembertől az iskolabusz segítségével a tordai Jósika Miklós Elméleti Líceumba. Besztercére összesen tizenhat gyermek ingázását segíti az iskolabusz, ők nagyrészt két magyarlakta aprófaluból, Zselykről és Tacsról utaznak be, emellett a negyedrészen magyarok lakta Sófálvárról kettő, a magyar lakossággal alig rendelkező Bilakról egy gyermek fog ingázni. Szintén pozitív példaként említhető Nagybánya, ahol szeptembertől a Németh László Elméleti Líceumban a korábbi évekhez képest jelentősen több, 22 kisiskolás kezdheti meg tanulmányait. Ide olyan települések diákjait ingáztatja az iskolabusz mint Misztótfalu, Hagymászlápos és Láposbánya, ahol a magyar oktatásnak régóta se híre, se hamva.

Sajátos csoportot jelentenek azok a települések, ahol magyar alsó tagozat még működik, a felső tagozat viszont megszűnt és helyben, vagy a közeli településen román nyelvű felső tagozat működik. Ezek a településeken – ingázási lehetőség hiányában – a magyar gyermekek az alsó tagozat elvégzését követően jellemzően románul folytatják tanulmányaikat, akik így eltűnnek a magyar oktatási rendszerből. Az iskolabusz-hálózat számos településről segít megoldani a felsős gyermekek beutazását a legközelebbi teljes szervezetszerű magyar intézménybe, így például Kisperegről Pécskára, Belényesújlakról és Belényesből Köröstárkányba, Hosszúmezőről Máramarosszigetre. Kiemelendő a hosszúmezői iskola esete, ahol a magyar felső tagozatos oktatás a közelmúltban megszűnt. Az iskolabusz segítségével innét összesen 19 gyermek napi ingázása válik megoldottá a máramarosszigeti Leöwey Klára Elméleti Líceumba, ami kulcsfontosságú az iskola helyzetének stabilizálása szempontjából is. Szászvárosról húsz, gyermekotthonban élő felső tagozatos diák ingázását segíti az iskolabusz, ami szintén jelentősen javítja a dél-erdélyi magyar oktatás bástyájának számító dévai Téglás Gábor Elméleti Líceum helyzetét.

Az iskolabusz hálózat igyekszik reagálni a helyi sajátosságokra is, a helyben felmerülő igényekre, így Bihar megyében a Bonitas Speciális Oktatási Központ érmihályfalvi, nagyszalontai és nagyváradai telephelyére összesen 30, speciális igényű – mozgáskorlátozott – magyarajkú gyermek iskolába járását segíti.

2023 szeptemberétől további 4 busszal bővíthetett és így 20 járműből áll a felvidéki iskolabuszhálózat. Így Nagyszarva, Hetény, Léva, Ipolyvisk, Ipolyság, Ipolynyék, Ipolybalog, Ipolyvarbó, Losonc, Rozsnyó, Szepsi, Kassa, Bodrogszerdahely és Vaján magyar iskolái mellett 2023. szeptembertől az iskolabuszhálózat kiterjedhet Szenc, Diószeg, Nagycétény, és Szádudvarnok magyar iskoláira is.

Mindez azt jelenti, hogy 2023 szeptemberétől a Rákóczi Szövetség tulajdonában és üzemeltetésében álló 58 iskolabusz, 48 településen, 53 magyar iskola, 725 kisdíákjának utazását segítheti az iskola és a lakóhely között, összesen napi több mint 6000 km-t megtevé.

Magyar Iskolakezdők Köszöntése

A Rákóczi Szövetség magyar iskolakezdőket köszöntő ösztöndíjainak átadása 2023-ban – a Szlovákiai Magyar Iskolák Országos Tanévnyitó Ünnepségen – szeptember 2-án vette kezdetét a felvidéki Szádalmás református templomában. Ahogyan az elmúlt években hagyománnyá vált, a felvidéki magyar iskolák országos tanévnyitó ünnepségen köszöntöttük első ízben a 2023/2024-es tanév iskolakezdőit.

A magyar társadalom elismerését és gratulációját jelképező ösztöndíjak átadásával, a Rákóczi Szövetség a szülőknek és gyermekeiknek tett ígéretét váltotta valóra. Azt az ígéretet, mellyel 2004 óta, támogatóinak köszönhetően – több száz magyarországi önkormányzat, magánemberek, a közélet szereplői, vállalatok – minden évben az anyanyelvű oktatás, a magyar iskola választására biztatja és bátorítja a szülőket.

A 2023 szeptemberében iskolát kezdő kisdíákok 2022 decemberében, karácsony előtt egy ajándékot kaptak a Rákóczi Szövetségtől. Az ajándék mesekönyvet és édességet egy levél kísért. Ebben a levélben, a Rákóczi Szövetség mintegy 20 000 kárpát-medencei óvodás családjának figyelmét hívta fel a magyar iskolaválasztás fontosságára, az anyanyelven való tanulás előnyeire és a szülők döntésének súlyára.

Arra a döntésre, mellyel a szülők nem csak gyermekük oktatási nyelvéről döntenek. Az iskola választása egy ennél a szempontnál sokkal távolabb mutató és meghatározóbb döntés a gyermek jövője és a magyar közösség jövője szempontjából. A magyar gyermek, a magyar közösség jövője. Hiszen, akit szülei nem magyar iskolába íratnak, az jó eséllyel elvesz a közösség számára. Mert az iskola nem csak nyelvet tanít. Az iskola kultúrát tanít, hagyományt és identitást ad át. Amellett, hogy a magyar iskolákban Kárpát-medence szerte megtanulják az államnyelvet a diákok, nem felejtik az anyanyelvüket és olyan többlettudáshoz jutnak, melyet a többségi iskolák nem kínálhatnak. Hiszen a magyar iskola megtanítja a diákokat arra, hogy ki volt Petőfi Sándor, II. Rákóczi Ferenc, vagy Szent István király, megtanulnak helyesen írni és olvasni magyarul, valamint megértik, hogy miért vannak a többségi település nevek alatt a települések történelmi nevei. Így a magyar gyermekekből, magyar felnőttek válnak. Erről pedig a szüleik döntenek, azon a tavaszon, amikor iskolát választanak a gyermek számára.

A Rákóczi Szövetség a karácsonyi ajándékával ebben a döntésben szeretne segíteni a szülőknek, bátorítást sugallva és érveket felsorakoztatva annak érdekében, hogy a szülők felelős és jó döntést hozzanak.

Ilyen érv, a jelképes ösztöndíj, valamint egy jó minőségű iskolatáska is, melyet a gyermekek ajándékként kapnak a beiratkozáskor, a magyar iskolák vezetőitől.

A szádalmási ösztöndíjátadást az ősz folyamán több száz további átadás követte, mely ösztöndíjátadások alkalmával, partnerhálózatunk segítségével és támogatóink jelenlétében 567 iskola 6 709 iskolakezdő kisdíákjának és szüleiknek gratulálhattunk ahhoz a jó és felelős döntéshez, hogy magyar iskolát választottak.

A magyar társadalom elismerését jelképező ösztöndíjat a Felvidéken 235 alapiskola 3354 iskolakezdő diákja vette át a Rákóczi Szövetség képviselőitől, partnereitől és támogatóitól. A felvidéki ösztöndíjátadásokon személyesen gratulált az iskolakezdőknek Halász János kultúráért felelős államtitkár, Nagy János Miniszterelnöki Irodát vezető államtitkár, Fülöp Attila Belügyminisztérium gondoskodáspolitikáért felelős államtitkára, dr. Záray László, a Mátra Biker Sport Club elnöke, Szamosvölgyi Péter Sátoraljaújhely Város polgármestere, Szabó Tibor Martonvásár Város polgármestere, Michl József Tata Város polgármestere, Rajnai Gábor Oroszlány Város alpolgármestere, Nagy Csaba a Rákóczi Szövetség Oroszlányi Szervezetének elnöke, Pető Zsolt Abony Város polgármestere, Pulisch József Csepvaraszt Község polgármestere.

A háború sújtotta Ukrajnában, kárpátaljai partnereink közreműködésével a megye 85 magyar iskolájának 1009 iskolakezdőjének gratuláltunk és kívántunk sikeres tanévet a gyermekeknek, valamint erőt és kitartást szüleiknek ebben a nehéz és kiszámíthatatlan helyzetben.

Erdélyben és Partiumban, a Magyar Iskolaválasztási Programmal érintett régiókban 240 magyar iskola 2328 gyermeket részesítettünk ösztöndíjban. Az ösztöndíjátadások alkalmával gratulált a szülőknek dr. Latorcai Csaba a Miniszterelnökség közigazgatási államtitkára, dr. Szili Katalin Miniszterelnöki megbízott, Pál Norbert az orosz–ukrán háború elől Magyarországra menekülő személyekért felelős kormánybiztos, Kántor Zoltán, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatója, dr. Béres József és Béres Klára a Béres Gyógyszergyár Zrt. vezetői.

Horvátországban 7 iskola 18 elsőse vette át a Rákóczi Szövetség ösztöndíját.

Az átadott ösztöndíjak száma határon túli magyarlakta térségeinként:

Terület	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Felvidék	3245	3155	3150	3154	3200	3253	3354
Kárpátalja	1756	1920	1984	1849	1657	1090	1009
Partium/Erdély - egyes területei	1539	1633	1768	1836	1790	1911	2328
Vajdaság	321	298	1298	1281	1346	1240	-
Horvátország	28	15	13	25	27	18	18
összesen	6889	7021	8213	8145	8020	7512	6709

Régió neve	ösztöndíj 2022	ösztöndíj 2023
Dunaszerdahely és Vidéke	400	414
Érsekújvár és Vidéke	110	97
Fülek és Vidéke	125	142
Galánta és Vidéke	180	179
Gúta és Vidéke	118	128
Ipolyság és Vidéke	65	67
Kassa és Vidéke	30	32
Királyhelmec és Vidéke	161	171
Komárom és Vidéke	398	400
Léva és Vidéke	14	11
Losonc és Vidéke	30	22
Nagykapos és Vidéke	123	119
Nagykürtös és Vidéke	40	40
Nagymegyer és Vidéke	149	167
Nyitra és Vidéke	10	21
Párkány és Vidéke	152	135
Pozsony és Vidéke	39	39
Rimaszombat és Vidéke	295	348
Rozsnyó és Vidéke	101	111
Somorja és Vidéke	126	142
Szenc és Vidéke	53	40
Szepsi és Vidéke	185	161
Tornalja és Vidéke	200	212
Vágsellye és Vidéke	92	107
Zselíz és Vidéke	57	49
Beregszászi régió	373	355
Felső-Tisza-Vidék	70	110
Munkács és Szolyvai régió	153	162
Nagyszőlősi régió	202	158
Ungvári régió	292	224
Arad megye	142	148
Beszterce-Naszód megye	39	33
Bihar megye	997	1014
Csángóföld	0	0
Dés és Vidéke	40	34
Fehér megye	69	54
Hunyad megye	25	23
Kolozs megye	173	162
Maros megye	127	123
Máramaros megye	62	62
Máramarossziget és Vidéke	13	15
Szászrégen és Vidéke	83	113
Szatmár megye	17	25
Szeben megye	11	8
Szilágymegye	0	406
Temes megye	76	71
Torda és Vidéke	25	22
Várfalva és Vidéke	12	15
Vajdaság	1240	-
Horvátország	18	18

A MAGYAR ISKOLAVÁLASZTÁSI PROGRAM
AZ ALÁBBI TELEPÜLÉSEK MAGYAR ISKOLÁIT ÉRINTI A 2023/2024-ES
TANÉVBEN

Felvidék (220 település):

Abafalva, Ajnácskő, Alistál, Almágy, Alsóbodok, Alsólánc, Alsószele, Alsószemeréd, Bacska, Balogfala, Baraca, Bátka, Bátorkeszi, Battyán, Béke, Bély, Béna, Beretke, Bodrogszentes, Bodrogszerdahely, Bolgárom, Boly, Bős, Búcs, Buzita, Cakó, Csáb, Csákányháza, Csallóközaranyos, Csallóközcsütörtök, Csallóközkürt, Csata, Csenke, Csicsér, Csicsó, Csilizpatas, Csilizradvány, Csíz, Csoltó, Csomatelke, Deáki, Deregyő, Deresk, Dernő, Diósförgepatony, Dobóca, Dunamocs, Dunaradvány, Dunaszerdahely, Egyházgelle, Egyházkarcsa, Ekecs, Ekel, Érsekkéty, Érsekújvár, Farnad, Feketenyék, Fél, Felbár, Feled, Felsőpatony, Felsőzele, Felsővamos, Fülek, Fülekkovácsi, Fülekpüspöki, Füleksávolly, Galánta, Garamsalló, Gesztete, Gice, Gímes, Gömörfalva, Gömörfüge, Gömörhorka, Gömörhosszúszó, Gömörmihályfalva, GömörSID, Guszona, Gúta, Hanva, Hegyete, Hegysúr, Hetény, Hidaskürt, Ipolybalog, Ipolygalsa, Ipolynyék, Ipolyság, Ipolyszakállós, Ipolyszalka, Ipolyvarbó, Ipolyvisk, Izsa, Jókai, Kálóska, Kaposkelecsény, Karva, Kassa, Kéménd, Keszegfalva, Királyhalmec, Királyrév, Kisgéres, Kisudvarnok, Kisújfalu, Kolon, Komárom, Komáromszentpéter, Köbölkút, Kövecses, Krasznahorkaváralja, Kürt, Ladmóc, Lakszakállas, Lég, Lelesz, Léva, Losonc, Lukanénye, Madar, Magyardiószeg, Marcelháza, Martos, Megyerics, Méhi, Mokcsamogyorós, Muzsla, Nádszeg, Nagyabony, Nagybalog, Nagycétény, Nagydaróc, Nagyfödemes, Nagygéres, Nagykapos, Nagykeszi, Nagykövesd, Nagymácséd, Nagymagyar, Nagymegyer, Nagyöved, Nagysalló, Nagyszarva, Nagyszelmenc, Nagytárkány, Nána, Naszvad, Negyed, Nemesódos, Nemesócsa, Nemesradnót, Nyárasd, Nyékvárkony, Nyitraújkér, Ógyalla, Palást, Párkány, Péder, Pelsőc, Perbenyik, Perbete, Pered, Pozsonyepérjes, Pozsony-Óváros, Pozsonypüspöki, Pozsonyvezekény, Ragyolc, Rapp, Rimajánosi, Rimasimonyi, Rimaszécs, Rimaszombat, Rozsnyó, Sajógömör, Sajólénártfalva, Sajószentkirály, Sáró, Sárosfa, Serke, Somorja, Szádalmás, Szádudvarnok-Méhész, Szalatnya, Szelőce, Szenc, Szepsi, Szilice, Szímő, Szomotor, Szügyén, Szútor, Tajti, Tallós, Tany, Tardoskedd, Tejfalu, Tiszacsérnyő, Torna, Tornagörgő, Tornalja, Udvard, Újbást, Uzapanyt, Vága, Vágfarkasd, Vágkirályfa, Vágsellye, Vaján, Várgede, Várhosszúrét, Vásárút, Vilke, Vízkelet, Zétény, Zonctorony, Zselíz, Zsére, Zsigárd, Zsitvabesenyő.

Kárpátalja (86 település):

Akli, Aklihegy, Aknaszlatina, Asztély, Badaló, Barkaszó, Batár, Battyú, Bene, Beregdéda, Beregrákos, Beregsom, Beregszász, Beregújfalva, Bótrágy, Csap, Császlóc, Csepe, Csetfalva, Csongor, Csonkapapi, Dercen, Eszeny, Fancsika, Feketeardó, Fertőszalmás, Forgolány, Fornos, Gálóc, Gát, Gút, Halábor, Harangláb, Hetyen, Huszt, Izsnyéte, Kígyós, Kincseshomok, Kisbégány, Kisdobrony, Kisgejőc, Koncháza, Kőrösmező, Makkosjánosi, Mátyfalva, Mezőgecse, Mezőkaszon, Mezővári, Munkács, Nagybakos, Nagybégány, Nagyberég, Nagyborzsova, Nagydobrony, Nagygejőc, Nagymuzsaly, Nagypalád, Nagyszőlős, Nevetlenfalva, Palágykomoróc, Rafajnaújfalva, Rahó, Rát, Salánk, Sárosoroszi, Sislóc, Szalóka, Szerednye, Szernye, Szolyva, Szőlősgyula, Szürte, Técső, Tiszaágtelek, Tiszaásvány, Tiszabökény, Tiszacsoma, Tiszakeresztúr, Tiszapéterfalva, Tiszasalamon, Tiszaújhely, Tiszaújlak, Ungvár, Verbőc, Visk, Zápsony.

Partium, Erdély és Csángóföld (339 település):

Ágya, Adorján, Ákos, Albis, Amac, Apa, Apanagyfalva, Apátkeresztúr, Arad, Aranyosegerbegy, Aranyosgyéres, Árpád, Alsóilosva, Asszonyvására, Avasújváros, Bákó, Bálványosvárálja, Bályok, Bánffyhunad, Bátos, Belényes, Belényesújlak, Bélfenyér, Bélzerénd, Berettyószéplak, Beszterce, Bethlen, Betlenszentmiklós, Bihar, Bihardiószeg, Biharfélegyháza, Biharszentjános, Biharvajda, Bogártelke, Bogdánd, Bogdánfalva, Bors, Börvely, Bósháza, Buda, Bukarest, Bún, Búza, Buzásbocsárd, Búrgezd, Cegőtelke, Csanáros, Csedreg, Csekelaka, Csernakeresztúr, Csíkfalu, Csokaly, Csomaköz, Dés, Dészfalva, Detrehemtelep, Dësháza, Déva, Dicsőszentmárton, Diószad, Diószeg, Diószén, Disznajó, Dobra, Domokos, Dumbravén, Egeresd, Egri, Élesd, Éradony, Érbogyoszló, Erdőd, Érendréd, Érkeserű, Érköbölkút, Érkörtvélyes, Ermihályfalva, Érolaszi, Érselénd, Érsemjén, Érszakácsi, Érszöllős, Értarcsa, Erzsébetváros, Fazekasvarsánd, Fehéregyháza, Feketegyarmat, Felőr, Felsőbánya, Felvinc, Ferdinándújfalva, Fickópataka, Forrófalva, Frumósza, Fugyivásárhely, Gajdár, Gálospetri, Gencs, Géres, Gógán, Gorzafalva, Görgényüvegcsűr, Gyalu, Gyimesbükk, Gyorok, Gyulafehérvár, Hadad, Hadadnadasd, Halmi, Harangláb, Hegyközcsetár, Hegyközkovácsi, Hegyközpályi, Hegyközújlak, Hegyközszáldobágy, Hegyközszentimre, Hegyközszentmiklós, Héjjasfalva, Hírip, Hosszúmező, Igazfalva, Ipp, Iriny, Istvánháza, Jákóhodos, Józsefháza, Kálmánd, Kaplony, Kárásztelek, Kémer, Ketesd, Királydaróc, Kisfülpös, Kisiratos, Kisjenő, Kiskereki, Kismajtény, Kisnyégerfalva, Kispereg, Klézse, Kolozs, Kolozsvár, Koltó, Kőrödszentmárton, Kostelek, Kökényesd, Körösfő, Köröstarján, Köröstárkány, Kövend, Krasznabéltek, Krasznahorvát, Krasznamihályfalva, Küküllődombó, Küküllővár, Külsőrekecsin, Lábnyik, Lázári, Lecsmér, Lele, Lészpéd, Lugos, Lujzikalagor, Lupény, Magyarbece, Magyarborzás, Magyarcsaholy, Magyardécse, Magyarfalva, Magyarfülpös, Magyargoroszló, Magyarkapus, Magyarkec, Magyarkirályfalva, Magyarlapád, Magyarlóna, Magyaró, Magyarózd, Magyarpéterfalva, Magyarremete, Magyarsáros, Magyarszovát, Magyarvalkó, Magyarvista, Majláthfalva, Mákófalva, Máramarossziget, Margitta, Máriafalva, Marosbogát, Marosfelfalu, Marosugra, Marosújvár, Marosvécs, Medgyes, Méra, Mezőbaj, Mezőbodon, Mezőfény, Mezőpetri, Mezőtelegd, Mezőtelki, Mezőterem, Micske, Mikefalva, Mikola, Miriszló, Mocsolya, Monó, Monospetri, Nagybánya, Nagycsanád, Nagydoba, Nagyenyed, Nagyiratos, Nagykágya, Nagykároly, Nagymajtény, Nagymedvés, Nagypatak, Nagypeleske, Nagysármás, Nagyszalonta, Nagyszeben, Nagyszentmiklós, Nagyvárad, Nagyzerénd, Ojtoz, Ombod, Ótelek, Ottomány, Óvári, Örvénd, Ötvösd, Paptamási, Patóháza, Pécska, Pelekeszi, Petrozsény, Piskolt, Poklostelek, Pokolpatak, Pusztadaróc, Pusztakeresztúr, Pusztina, Rácsila, Radnót, Resicabánya, Rév, Sándorhomok, Sárköz, Sarmaság, Segesvár, Simonyifalva, Somlyóújlak, Somoska, Szalacs, Szalárd, Szamosardó, Szamosdara, Szamoskrassó, Szamosújvár, Szaniszló, Szapáryliget, Szászbonyha, Szászcsovás, Száskút, Szászníres, Szászrégen, Szászrégen (Abafája), Szászváros, Szatmárhegy, Szatmárnémeti, Szatmárudvari, Szederjes, Szék, Székelyhíd, Székelykocsárd, Szentjobb, Szentmáté, Szentpál, Szilagybagos, Szilagyballa, Szilagyceh, Szilagykerked, Szilagyfőkeresztúr, Szilagygörccsön, Szilagylopért, Szilagynagyfalva, Szilagypanit, Szilagyper, Szilagypercesen, Szilagysámson, Szilagyomlyó, Szilagyszér, Szilagysovány, Szinerváralja, Szitás, Szőkefalva, Szőlőhegy, Tamásvárálja, Tancs, Tasnád, Tasnádszántó, Temesvár, Tenke, Torda, Tordaszentmihály, Torockó, Torockószentgyörgy, Tóti, Trunk, Túrterebes, Tyúkszer, Újfalva, Újszentes, Vadász, Vajasd, Vajdahunyad, Vajdakamarás, Vajdaszentivány, Válaszút, Vámfalu, Vámosgálfalva, Várasfenes, Várfalva, Varsolc, Végvár, Vérvolgy, Vetés, Vice, Völcsök, Zilah, Zimándköz, Zimándújfalva, Zsibó, Zsobok, Zsombolya.

Vajdaság (83 település):

Ada, Adorján, Bácsfeketehegy, Bácsföldvár, Bácsgyulafalva, Bácskertes, Bácskossuthfalva, Bajmok, Bajsza, Barapart, Beodra, Bezdán, Bogaras, Csantavér, Csóka, Doroszló, Drea, Erzsébetlak, Feketetó, Felsőhegy, Gombos, Gunaras, Hajdújárás, Hajdújárás - Nosa, Hertelendyfalva, Hódegyháza, Horgos, Kelebia, Kevi, Királyhalom, Kishegyes, Kisorosz, Kispiac, Kúla, Ludas, Lukácsfalva, Magyarcsérnye, Magyarkanizsa, Magyarmajdány, Magyarszentmihály, Maradék, Martonos, Mohol, Muzslya, Nagybecskerek, Nagyikinda, Nemesmilitics, Nezsény, Óbecse, Óbecse - Pecesor, Orom, Oromhegyes, Oroszlámos, Pacsér, Padé, Palics, Péterréve, Szabadka, Szaján, Székelykeve, Szenttamás, Szerbittabé, Szilágyi, Tamásfalva, Temerin, Tizsakálmánfalva, Tizsaszentmiklós, Tóba, Topolya, Tornyos, Torontáltorda, Torontálvásárhely, Tóthfalva, Törökbecse, Törökfalva, Törökkanizsa, Udvarszállás, Újvidék, Ürményháza, Völgypart, Zenta, Zentagunaras, Zombor.

Horvátország (9 település):

Csúza, Eszék, Kopács, Kórógy, Laskó, Sepse, Újbezdán, Várdaróc, Vörösmart.

Összesen: 737 település

A MAGYAR ISKOLAVÁLASZTÁSI PROGRAMOT AZ ALÁBBI MAGYARORSZÁGI
TELEPÜLÉSEK ÖNKORMÁNYZATAI TÁMOGATTÁK 2023-BAN (91 település)

Abony	Kékkút
Ács	Keszthely
Alsómocsolád	Keszü
Baj	Kisberény
Bakonyjákó	Kővágóörs
Bakonyszentkirály	Köveskál
Balatonhenye	Kunszentmiklós
Balatonkeresztúr	Lengyeltóti
Ballószög	Lepsény
Bátaszék	Martonvásár
Biatorbágy	Mátészalka
Biharkeresztes	Miskolc
Börcs	Mosonmagyaróvár
Budapest X. kerület	Nagykálló
Bugyi	Nagykőrös
Cegléd	Nagylók
Csévharaszt	Nagyszénás
Csömör	Nagyvázsony
Dad	Németbánya
Debrecen	Nyíribrony
Domaszék	Ócsa
Döröske	Oroszlány
Dunakeszi	Pápa
Egyházasdengeleg	Pat
Enying	Ráckeresztúr
Farmos	Sárvár
Felcsút	Sátoraljaújhely
Felsőszentiván	Somogyvár
Fertőhomok	Süttő
Fonyód	Szarvas
Füzesabony	Szigetszentmiklós
Gátér	Tápiószele
Gulács	Tápiószentmárton
Gyál	Tass
Gyód	Tata
Halászi	Tiszkécske
Hangony	Törökszentmiklós
Hegykő	Ugod
Helvécia	Vasvár
Hunyadfalva	Vecsés
Jászboldogháza	Vése
Kács	Villány
Kakasd	Vilyvitány
Kaposmérő	Zalaegerszeg
Kátoly	Zalalövő
Kékcse	

2006 óta nem látott szinten a felvidéki magyar iskolakezdők száma

2023-ban Szlovákiában 3852 kisdíák kezdte meg alapiskolás tanulmányait magyar nyelven, ami 2006 óta a legjobb eredmény a magyar iskolaválasztás szempontjából. A Rákóczi Szövetség 2022-ben indult iskolabusz-programja az érintett településeken kiemelkedően pozitív hatást gyakorolt a magyar iskolaválasztásra, és sikeresen járult hozzá a nyelvhatáron fekvő, illetve kiemelt tehetséggondozó tevékenységet végző intézmények létszámának stabilizálódásához, több esetben növekedéséhez. A felvidéki magyar iskolakezdők számának szinten tartása, sőt növekedése az elmúlt másfél-két évtized során a tavaly nyilvánosságra hozott, a magyar nemzetiségű és anyanyelvű lakosság csökkenését kimutató népszámlálási adatok fényében különösen jelentős teljesítmény, amelyhez számottevően hozzájárult a magyar iskolaválasztás vonzerejének növekedése. A jelenlegi tanévben tapasztalt növekedés vélhetően már a magyar kormány által biztosított oktatási-nevelési támogatás jelentős megemelésének hatását is tükrözi.

A 2023-as szlovákiai beiskolázási adatok rövid értékelése

2023-ban Szlovákiában – a speciális alapiskolákat nem számolva – 2006 óta a legtöbb, összesen 3852 kisdíák kezdte meg alapiskolás tanulmányait magyar nyelven. Az 2023/2024-es tanévben regisztrált növekedés annak fényében különösen figyelemre méltó, hogy már az egyel korábbi tanévben is elmúlt két évtizedhez képest kiemelkedően magas, 3819 fő volt a felvidéki magyar iskolakezdők száma. A növekedés mértéke 2022-höz képest 33, 2021-hez képest 185 fő volt.

A 16 magyarlakta járás közül az előző évi, magas bázisértékhez képest a Dunaszerdahelyi, a Galántai, a Nagymihályi, a Nyitrai, a Rimaszombati és a Vágsellyei járásokban, valamint Pozsonyban nőtt tovább az iskolakezdők száma. Figyelemre méltó továbbá, hogy a szórványterületek közül a Nagykürtösi járásban és Kassán sikerült szinten tartani az iskolakezdők számát. A növekedés arányaiban a Rimaszombati és a Vágsellyei járásban, valamint Pozsonyban volt legszámottevőbb (14, 13, ill. 9 százalék).

A hivatalos statisztikában rögzített létszám mellett a Rákóczi Szövetség Magyar Iskolaválasztási Programjának felületére feltöltött iskolakezdő adatok száma is növekedett. A felületre – a speciális alapiskolákat nem számolva – összesen 3472 iskolakezdő adatai érkeztek be (az ösztöndíjat 3312 tanuló vette át). Ebből az következik, hogy az ösztöndíjra összesen 380 gyermek (az összes iskolakezdő 10%-a) nem volt jogosult, azaz vélelmezhetően évet ismételt. Ez az arány valamennyivel alacsonyabb az előző évben tapasztaltnál.

A 2023/2024-es tanévben Felvidéken 207 teljesen magyar nyelvű alapiskola és 24 vegyes tannyelvű intézmény működött. Az összesen 231 magyar iskola és tagozat közül jelenleg 88 intézmény számít veszélyeztetettnek, azaz alsó tagozatos iskolák esetében a diákszám nem haladja meg a 25 főt, teljes szervezettségű iskoláknál a 100 főt. A 2023/2024-es tanévvel három alapiskola (a csilizpatasi, a vágai és a zonctoronyi) zárta be kapuit, ami az előző tanévben megszűnt öt intézményhez képest kedvezőbb adat. Az iskolabezárás a jelenlegi tanévben teljes szervezettségű intézményt nem érintett.

A 2023/2024-es beiratkozási adatok kedvező alakulása egy hosszútávú folyamat újabb állomása. A jelenlegi tanévben a magyar és a szlovák iskolakezdők száma országos szinten egyaránt kb. 1 százalékkal haladta meg a 2022-es értéket, ami kedvező demográfiai folyamatokra utalhat. A magyar iskolakezdők számának további növekedéséhez vélhetően számottevően hozzájárult a magyar kormány által a Szülőföldön magyarul program keretében nyújtott oktatási-nevelési támogatás igen jelentős, mintegy négy és félszeres emelésének bejelentése a beiratkozási időszak elején.

A Magyar Iskolaválasztási Program 2004-es elindítása óta eltelt két évtized távlatából megállapíthatjuk, hogy Felvidéken Pozsonyban és Kassán érte el a legkiemelkedőbb növekedést a magyar iskolakezdők száma az elmúlt húsz évben. Fontos eredmény, hogy az elmúlt évek kedvező tendenciája a 2023/2024-es tanévben sem tört meg: a két pozsonyi magyar nyelvű alapiskolában az előző évi 43 helyett 47, míg Kassán 2021-hez és 2022-hez hasonlóan 32 magyar elsős kezdte meg tanulmányait magyar nyelven, ami kiugróan magas érték mindkét nagyváros esetében. Mindez arra enged következtetni, hogy a jó minőségű magyar nyelvű oktatás vonzereje a vegyes családok körében is tartósan magas.

A 2023/2024-es tanévben tovább bővült a Rákóczi Szövetség felvidéki iskolabusz-hálózata, amelynek immár 19 intézmény képezi részét. A programhoz tavaly csatlakozó négy alapiskola közül Diószegen és Szádudvarnokon is növekedett az iskolakezdők száma 2022-ről 2023-ra. A program 2022-es indítása óta eltelt két év tapasztalatait összegezve megállapítható, hogy a

nyelvhatáron fekvő, illetve kiemelkedő tehetséggondozó tevékenységet végző magyar iskolák rendelkezésére bocsátott iskolabuszok hatékonyan stabilizálják az érintett intézmények diákszámát, ezáltal hozzájárulva a magyar oktatás hosszú távú fennmaradásához. A kirajzolódó tendenciákat vizsgálva megállapítható, hogy a kiemelkedő színvonalú, tehetséggondozó tevékenységet is folytató iskolák helyzetének stratégiai megerősítésével a magyar oktatásban részt vevő diákok száma olyan városokban is stabilizálható, sőt növelhető, ahol a magyar lakosság aránya csökkenést mutat.

A felvidéki magyar iskolaválasztók számának, illetve arányának stabilizációja, sőt növekedése az elmúlt másfél évtized során a tavaly nyilvánosságra hozott népszámlálási adatok fényében különösen jelentős teljesítmény. 2011-ről 2021-re a magyarok, illetve a magyar identitást első helyen megjelölők száma 7,9 százalékkal, a magyar anyanyelvűeké ennél nagyobb mértékben, 8,5 százalékkal csökkent. A felvidéki magyar népesség kedvezőtlen korfája és demográfiai mutatói miatt ugyanakkor a születésszám, illetve a családalapítás előtt álló fiatalok száma ennél nagyobb arányban esett vissza, azonban e kedvezőtlen hatásokat részben ellensúlyozni tudta, hogy a korábbinál jóval kevesebb magyar család választott gyermekei számára szlovák iskolát.

A fenti adatok jól szemléltetik, hogy Felvidéken a magyar iskolaválasztás jelentős nemzetpolitikai eredményeket hozott az elmúlt másfél-két évtizedben. Úgy véljük, hogy a határontúli magyarság megmaradásának legfontosabb feltétele, hogy a magyar szülők magyar iskolába írássák gyermekeiket. A magyar iskolaválasztás pozitív eredményeihez valamennyi e területen alkalmazott nemzetpolitikai eszköz hozzájárult, ideértve a magyar állam oktatási-nevelési támogatását, de a Rákóczi Szövetség Magyar Iskolaválasztási Programját, valamint a szervezet iskolabusz-hálózatát is. Figyelemmel arra, hogy a magyar iskolakezdők számát a Felvidéken a kedvezőtlen demográfiai adatok fényében is évek óta sikerül növelni, azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a magyar iskolaválasztás ösztönzése a magyar nemzetpolitika egyik legsikeresebb eleme, így annak jövőbeni fenntartása kiemelt nemzetstratégiai érdek. Indokolt tehát a magyar iskolaválasztás valamennyi eszközének fenntartása, illetve a sikeres eszközök, így különösen a magyar iskolaválasztásra kiemelkedően pozitív hatást gyakorló iskolabusz-hálózat más határontúli magyar régiókra történő kiterjesztése is.

Az elemzést készítette:

Tárnok Balázs, a Rákóczi Szövetség alelnöke, intézetvezető, NKE Európa Stratégia
Kutatóintézet.

Sullivan Ferenc, a Rákóczi Szövetség munkatársa, a Mathias Corvinus Collegium kutatója.